

viszonylag sekély mélységben, a felső humuszréteget szedték le, amire töltést építettek, így régészeti objektumok nem kerülhettek itt elő. Az út mentén lévő vízelvezető-árkokban nagyobb mélyítés történt, így itt az objektumok felfedezhetőek voltak. Összesen 4 kora Árpád-kori gödröt bontottunk ki, a leletek között a kerámia mellett egy bronzérme is volt.

Munkatársak: Nyári Zsolt, Cserép Tamás technikusok.

MOLNÁR ISTVÁN

218. Kaposvár, Kaposvár–Dombóvár vasútvonal É-i oldala II.

(KÖH 40009)

(Somogy megye) Kö

Régészeti megfigyelést végeztünk a Keleti Ipari park területén épített szennyvízcsatorna munkálatainál. A területen korábbi terepbejárások során középkori lelőhelyet lokalizáltak. 2010. március 22-én és március 29-én egy-egy kemencét találtunk a területen, ezeket feltártuk és dokumentáltuk.

Augusztus 4-én észleltük, hogy a korábbi feltárási területtől Ny-ra vízelvezető árkot ásnak, ott újabb objektumokat találtunk, ezek a meglévő csatornától K-re, a korábban megépített bekötőúttól Ny-ra voltak. Augusztus 5–17. között több szakaszban összesen 13 objektumot – 1 kemencét és 12 gödröt – tártunk fel és dokumentáltunk, amelyek a 13–15. századra tehetőek. Közben folytatták az árokásást az erdősáv és a csatorna mellett, de ott újabb régészeti jelenséget nem találtunk. Az általunk feltárt objektumok elhelyezkedése igazolja a lelőhely korábban feltételezett kiterjedését. Az objektumok viszonylag bőséges leletanyagot tartalmaztak.

Munkatársak: Nyári Zsolt, Balla Krisztián, Gál Zoltán, Varga Máté.

MOLNÁR ISTVÁN – NÉMETH PÉTER GERGELY

219. Kaposvár, Kertészet

(KÖH 40028)

(Somogy megye) Á

2010. november 2–11. között próbafeltárást, majd megelőző feltárást végeztünk az Ezüsthárs utca 6268/11 hrsz.-ú telken. A terület az 1970-es évek óta őskori lelőhelyként ismert; a 2005-ben lakótelek-kialakítások és közművesítés során előkerült 11. századi temető a neolitik jelenségektől É-ra helyezkedik el.

Ez évi feltárástunk során megtaláltuk a 11. századi temető ÉK-i sarkát. Összesen 42 sírt tártunk fel, ezzel a feltárt sírok száma 185-re emelkedett. Közülük egy kettős sír volt, melyben egy felnőtt nő és egy csecsemő csontváza nyugodott. Egy sírban az egyébként felszívódott vázrész helyén két koponya maradványait találtuk.

Mellékletet 22 sírban találtunk, általában a korszakra jellemző S-végű, ill. egyszerű bronz huzalkarika fülbevalókat, gyűrűket. Gyakori volt a 2 gyűrű viselése, egy

esetben 3 darab is előkerült. Egy sírban ezüst S-végű fülbevaló karikákat és gyűrűt találtunk. Ezüstgyűrű volt a 271. sz. sírban is. Két sírban volt apró gyöngyökből összeállított nyaklánc; az egyiknél jó megtartású „Stephanus rex” érem is előkerült. Egy sírban sodrott nyakpercec, stilizált állatfejes karperec, gyűrű és S-végű hajkarika mellett 5 db, ónozott bronzból készült csüngős és egy darab csüngők nélküli ingnyakveret került elő. Néhány sír földjében őskori kerámiatöredéket is találtunk.

A sírok viszonylag sekélyen feküdtek, koporsó nyomait a temető ezen részén nem lehetett megfigyelni. Néhány esetben a csontváz helyzete arra utalt, hogy az elhunytat valamibe betekerve helyezhették a sírba. A vázakat a korábbi talajművelés jelentősen roncsolta, valamint az egyébként is agyagos, agresszív talajba juttatott vegyszerek hatása következtében a csontok nagy része felszívódott. A vázak hátán fekvő, nyújtott helyzetűek voltak, egy esetben figyelhettünk meg (jobb oldalra) kissé zsugorított helyzetű fektetést. Az alkarokat általában könyökben különböző mértékben behajlították, 1–2 esetben mindkét alkar a vállhoz, ill. a mellkason keresztben az áll alá volt behajlítva.

Munkatársak: Bajzik Annamária régésztechnikus, Nyári Zsolt, Balla Krisztián rajzoló.

KÖLTŐ LÁSZLÓ

220. Kaposvár, Klebelsberg kollégium

(KÖH 43487)

(Somogy megye) Rő

2010 áprilisában a kiscigati városrészben, a Deseda-patak-tól K-re, a lelőhely ÉNy-i részén földmunkát végeztek. Leletmentés során 6 római kori gödröt tártunk fel. Az objektumokban lévő kevés kerámiatöredék között márványozott festésű, valamint terra sigillata töredékek is voltak. Az egyik gödörben érmét is találtunk. Szórványként több római érme, valamint bronz- és vastárgy is előkerült.

Munkatársak: Cserép Tamás, Gál Zoltán és Nyári Zsolt.

MOLNÁR ISTVÁN – NÉMETH PÉTER GERGELY

221. Kardos, Kondorosi úti iskola

(MRT 8. k. 7/119 lh., KÖH 5022)

(Békés megye) Sza, Á

2009. november 11. és 2010. november 16. között a Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézete elvégezte az M44-9 jelű régészeti lelőhelyen a megelőző feltárást. A kutatást az autópálya Tiszakürt–Kondoros közötti és a 45. sz. főútvonal Kunszentmártont elkerülő szakaszának építése tette szükségessé. A kutatott összesen 58 340 m²-ből 55 310 m² bizonyult régészeti fedettnek. A feltárt 375 objektumon belül 823 jelenséget különítettünk el. A hatástanulmányban jelzett szórt rendszerű, néhol üres területekkel tagolt Árpád-kori faluhely részletét megtaláltuk és a lelőhely

Ny-i harmadában sikerült feltárnunk egy 4–5. századi, hunkori szarmata teleprészletet és annak K-i részén a hozzá tartozó temetkezéseket. A lelőhely K-i felén, egy 3. századi szarmata temető 8 sírját is megtaláltuk. Ezeken kívül modern kori és ismeretlen korú jelenségeket is azonosítottunk munkánk során.

A leletek az MTA Régészeti Intézetében történő elsődleges feldolgozás után a Békés Megyei Múzeumok Igazgatóságára kerülnek végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Schultz Zoltán Géza, Csekő Andrea, Koós István, Miklós Eszter, Sánta Barbara régészek; Bíró László, Egri Attila, Illyés Péter, Jenei Tamás, Jenei Zoltán, Kocsis Attila, Kovács Gábor, Murinyi Attila, Papp Szilveszter, Susits Dianna, Szabó Annamária, Szabó Vata, Tímár Zoltán ásatási technikusok. A geodéziai munkákat a Meridián Kft. végezte.

SZARKA JÓZSEF

222. Kaszaper, Obsusza-dűlő (KÖH 73073)

(Békés megye) Sza, Á

A Kunágota mezőfejlesztés project (Kág-4 jelű kút termelésbe állítása) keretében tervezett vezeték nyomvonalához kapcsolódóan végeztünk 2010. február 27–28-án szisztematikus régészeti terepbejárást. Ennek eredményeként a nyomvonal által érintett 091/13 hrsz.-ú területen, Nagybánhegyestől DNy-ra, Kaszapertől DK-re, az utóbbihoz közelebb, az Obsusza-dűlő K-i részén, lényegében a sík, tagolatlan felszínen bukkanunk a lelőhelyre, melynek kiterjedését a területen előforduló szarmata kori és Árpád-kori edénytöredékek jelölték. A lelőhelytől K-re kb. 250 m távolságban jelöl a térkép egy lefolyástalan, nádas, vizenyős mélyedést, amelyről Ny-ra enyhe, szélesen elterülő kiemelkedést körvonalaznak a szintvonalak. A valóságban azonban ez a terasz egyáltalán nem érzékelhető, s a lelőhely kiterjedését is mindössze a leletanyag 150×150 m-es körzetben való előfordulása jelezte. A felszínen gyűjthető kevés szarmata kori és ugyancsak kis számban előforduló Árpád-kori edénytöredékek azonban egyértelműen régészeti lelőhelyre utalnak.

SZATMÁRI IMRE

223. Kálló, Pusztahegyi-dűlő (KÖH 76723)

(Nógrád megye) Kú

2010 májusában terepbejárásokat végeztünk tervezett települési szilárdhulladék lerakók rekultivációját megelőzően. A lerakók területét természetesen minden esetben kommunális hulladék fedte. Több esetben a telepek környezete is tartósan elfedett (erdő, beépítettség) volt, viszont a legtöbb szeméttelp környezetében el lehetett végezni az értékmérést.

Kálló területén egy új lelőhelyet lokalizáltunk kora újkori felszíni leletanyaggal. A dűlőnév elpusztult

településre utal, amit a gyűjtött kerámiatöredékek megerősítettek.

REMÉNYI LÁSZLÓ

224. Kállósemjén-Újszőlőskert, Sándor-tanya (KÖH 51409)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) U, A, Á

A M3-19 jelű lelőhely megelőző feltárását az M3 autópálya Nyíregyháza–Vásárosnamény közötti szakaszának építése tette szükségessé. A 20 104 m² összfelületű feltárást 2010. június 21. és november 17. között, több ütemben végezte az ELTE Régészettudományi Intézete; 164 objektumot rögzíthettünk, a jelenségeket 207 rétegtani egységbe tagoltuk.

A területen először megtelepedő újkőkori népesség a magasabban fekvő, homokból álló dombhátat vette birtokba, a lelőhely É-i harmadában jelentkező, agyagos altalajjal rendelkező, mélyebben fekvő területet nem lakta. A középső neolitikumra keltezhető objektumok kizárólag nagyméretű, szabálytalan formájú gödrök, melyekből a bükki kultúra és az esztári csoport díszített kerámiatöredékei kerültek elő. Kiemelkedően magas a köeszközök (pengék, balták, őrlőkövek) száma, melyek között igen gyakoriak a finoman megmunkált obszidiánpengék. A neolitikus település épületeire utaló nyomok nem voltak észlelhetők a laza szerkezetű homokban.

A neolitikus gödrök felső rétegében észlelt emberi csontok bontása során bebizonyosodott, hogy azok É–D-i tájolású vázak szántás által bolygatott, rossz megtartású részei. A feltételezett sírsorok területének újabb nyesése során további 6–7 sírgödör feltárását lehetett észlelni. A két sírsorban összesen 10 temetkezést találtunk. Csontjaik igen rossz megtartásúak voltak: a legtöbb esetben csak a hosszúcsontok töredékei és fogak maradtak meg. A 140. sír öntött, áttört indadíszes szíjvége és a 156. sír öntött, csüngős fülbevalója alapján lehet a temetkezéseket az *avar időszak* fiatalabb szakaszára keltezni. A temető K-i irányba, a nyomvonalon kívül folytatódnak.

Az Árpád-kor korai szakaszára, a 10–11. századra keltezhető régészeti jelenségek a felszín É-i harmadának agyagos, márgás részein sűrűsödtek; a falu a lelőhely középső harmadában húzódó homokhát É-i oldalára is kiterjedt. A település nyomvonalba eső részén 9–10 földbe mélyített épületet, körülöttük beásott tárolóvermeket és számos árkot, árokszakaszt bontottunk ki. Az épületek tengelye általában K–Ny-i tájolású, oldalukba kemencét vágtak; leletanyaguk szegényes. Kiemelkedik az épületek sorából a 81. sz. épület, melynek kemencéjét nem a ház falába vájták, hanem agyagból építették fel a ház ÉNy-i sarkában. A ház tengelyét jelző oszlopok helyét az épülettől 1–1,3 m távolságban találtuk meg, vagyis a tető jóval túlfutott az épület alapterületén. Hasonló, épített kemencét tártunk fel a 138. sz. épületben is, melynek kilenc, padlóba süllyesztett oszlopa nagyméretű felépítményt hordozhatott.